

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentissimis Dei

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1701

VD18 90029526

Consult. XXV. An Deus amari possit, sicuti amat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45487

instanti omnem hanc odiorum ac furorum imensitatem è corde ipsius, & convertendum rabiem tam inveteratam, tamq; radicatam unico momento in reverentiam, in adorationem, in amorè: imò necessum foret, ipsum tanto amore ergà ineffabilem hanc pulchritudinem succensum iri, ut amplius non sentiret voracissimos ignis infernalis ardores, potiusq; centies & centies milies hos mallet congeminari, quàm privari hujus abundantia gaudii, quo perfunderetur cor ipsius ex aspectu infinitæ pulchritudinis DEI.

An igitur deterioris conditionis simus, quàm infelix ille? An verum sit, quod, dum pulchritudo DEI tot tantisq; modis manifestat se nobis, tum in rebus materialibus & visibilibus, tum in

rebus spiritualibus & invisibilibus, tum per lumina fidei tam liberaliter nobis concessa, nihilominus contemplari ipsam contemnamus, apponere ergà ipsa cor nostrum negligamus, & non nisi oculo & affectu pulchritudines amplectamur perituras & caducas? O Bone DEUS! O amabilis mi Creator, compatere cecitati nostræ, exsolve nos dolo & illusione Sensuum nostrorum, & ad dissipandum tenebras nostras, imprime animabus nostris luculentam ineffabilis pulchritudinis tuæ idæam, in sculpe cordibus nostris desiderium ardens illam videndi, illam ubiq; inquirendi, nil præter ipsam æstimandi, non nisi de ipsa cogitandi, illa adorandi, illam admirandi, & deniq; clarè illam aspiciendi in Sæcula Sæculorum.

CONSULTATIO XXV.

An DEUS amari possit, sicut amat.

Pulchritudo est Mater amoris.

Consideratâ infinitâ pulchritudine DEI in præcedenti consultatione, impossibile est, quin abstinemus hic loqui de munificentia amoris, quem ineffabilis hæc pulchritudo liberaliter è sinu suo effundit in corda nostra, quem reciprocè à cordibus nostris sibi vult refundi. Quando antiqui finxerunt, Cu-

pidinem fuisse Filium Veneris, si velum fabulæ abstrahamus, inveniemus pulchram valde nobis, ab ipsis traditam veritatem: Et est, quod amor nascatur è pulchritudine, sicut fructus è suo flore, vel sicut calor à lumine Solis; ubiq; amor & pulchritudo sunt inseparabiles, speciatim autem in DEO. Impossibile

bile est, quod, qui videt pulchritudinem ipsius infinitam, quæ suum repleat intellectum stupore, non amet ipsam amore infinito, qui repleat suum animū tantā abundantia gaudii, quo plenè satiatur: ita ut verum sit, quod prima & summa pulchritudo non tantum producat amorem, sed omnia ingenti hoc amore succendat, dicente ita

Hebr. 12.

Scripturâ, quod *DEUS noster ignis consumens sit*; sed quid consumit ignis hic prorsus divinus? Non seipsum, non creaturas rationis expertes, quæ idoneæ non sunt ad recipiendos ipsius impulsus, nec ad concipiendos ipsius ardores. Animæ ergo nostræ sunt, quas consumit; sed non consumit aliquid in nobis destruendo, sicut ignis materialis suam consumit & destruit materiam, sed perficiendo, nosque totos transformando in DEUM.

DEUS nos amat eodem amore, quo amat seipsum.

DEUS noster ignis consumens est: sed ignis est, non nisi unicum habens flammam, quamvis è duabus quasi enascatur fornacibus. Pater & Filius contemplando pulchritudinem infinitam, quæ est eadem in ambobus, non producant nisi unicum Spiritum sanctum. Impossibile est Patrem infinito modo non amare Filium suum unicum, in quo tantum aspicit pulchritudinis; Impossibile quoque est, Fi-

lium tantum non amare, divinum Patrem suum, in quo pulchritudinem intuetur eandem. Non miror, pulchritudinem infinitam amari amore infinito; sed quod mirum valde est, quodque nostra accendere deberet corda ardentissimo ergà DEUM amore, est, quod divinæ hæ duæ Personæ nos ament eodem amore infinito, & eodem Spiritu sancto, quo amant sese invicem. Nos, qui à nobis ipsis non sumus, nisi purum nihilum, qui non habemus nec bonitatem, nec pulchritudinem, nec aliquid amabile; Et tamen verum est, Patrem & Filium nos amare eodem Spiritu sancto, id est, eodem amore infinito, quo reciprocè se ipsos amant: Hæc est expressa doctrina Sancti Thomæ, qui oraculum est Scholarum: *Pater & Filius dicuntur diligere Spiritu sancto & se & nos*. D. Th. 1. p. q. 37. a. 2.

Quantus nobis honor à tanto amari Monachâ, sed quantum felicitatis portentum, amari eodem amore infinito, quo DEUS amat seipsum.

Fortassis tantum favorem tibi DEUS persuadere non potuisses, qui superat omnes nostras cogitationes, transcendit omnia nostra desideria, quemque preffare non absq; horrore reformidâset animus, probè gnarus, nos infinità ratione indignos esse, ut amemur à DEO eodem amore,

PPPP 3

quo

quo amat semetipsum. An! Quis sum ego, mi DEUS, ut ita cor tuum apponas erga me? Quâ ratione convincam me, ut credâ, me tantam possidere felicitatē? Verum est, stupendam valdè esse hanc veritatem, & difficillimam captu; sed nonne argumenta ejusdem habes tam fortia, tamq̃ evidentia, ut dubitare de illâ non liceat? Quando vides in manibus DEI donum, quod tibi confert, valoris infiniti, an dubitare potes, quin habeat in corde suo amorem infinitum, qui declaratur, qui producitur, qui probatur tam ingenti dono? *Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.* Metire amorem ipsius ex dono, quod tibi confert; vel metire donum, quod tibi confert ex amore, quo impellitur ad illud tibi conferendum: utrumq̃ ejusdem est magnitudinis: Donū est DEUS pretii infiniti, & amor, quo donat, pariter infiniti pretii DEUS est. Quando recipis hoc donum infinitum, an dubitare poteris de amore infinito, qui est in corde ipsius? Quod efficacius argumentum hujus posses exquirere.

Si per impossibile capax fuisset Pater recipere aliquod donum à Filio suo; Et hic Filius unigenitus donum aliquod à Patre suo, æquale amori infini-

to, quo se invicem prosequuntur, non potuissent sibi dare quidquam pretiosius, quam dant tibi, ad probandum & contestandum tibi amorem suum. Certum igitur est, & tu luculeter id vides è magnitudine doni, quod tibi impertiuntur; quod eodem amore te ament, quo amant seipsos. An possibile sit, nec tantum donum, nec tantum amorem, maximum ceteri motum & affectum in cordibus nostris? O mi DEUS, quantâ cecitate laborat anima, si non videat, te totum amorem esse pro ipsâ! Quot flammæ ex hoc fonte deberent erumpere, quæ veluti tot ardentis stimuli te animarent ad amorem DEI.

Verumtamen nescio, ex quo defectu fidei, vel è quâ fiducia in DEUM carentiâ, tam difficulter nobis persuadeamus, quod ita amemur ab infinitâ ipsius bonitate, ut semper credamus, nos magis certos esse de amore, quo ipsum prosequimur, quam de eo, quo ipse prosequitur nos; Et infirmitas hæc affecit ipsos quoque Sanctos, Magna illa princeps, sancta Elisabeth, filia Andree Regis Ungariæ, sentiens in corde suo vehementem ignem amoris DEI, hæc cogitare diuturno tempore occupavit animum, beatum se fore, si cer-

Joan. 3.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

4. 1. 1. 1.

Occasio & argumen-
tum hujus
consultationis.Quare
plus
se qu
vider
magi
gerur
recipi
aman

ra esset, quod ita amaretur à DEO, sicut ipsa amabat DEUM. Opus erat afferre illi plures rationes valde firmas & validas, ad auferendam ipsi hanc falsam persuasionem, & evidentissimè demonstrandum, impossibile esse, quod creatura reddat DEO suo amorem æqualem, sed nec amorem, qui vel parum accedat ad eum, quem recipit ab ipso; Et hoc fuit, quod ansam præbuit pulchræ huic Consultationi, quam ipsa desuper habuit cum sancto quodam Religioso Ordinis S. Francisci, qui

Patrem ipsius agebat spiritua-lem. Recensetur hæc in Chronicis Fratrum Minorum, sed L. 9. c. 11. tam breviter, ut historia nullam faciat mentionem ejus, quod ipsi rationis attulerit in medium. Verùm exponam tibi hic ad longum, quid afferre poterat, quidque convincere debeat animum; impossibile nobis esse, quando soli omnem omnium creaturarum haberemus amorem, ut DEO reddamus amorem reciprocum, & æqualem ei, quo prævenit nos ex abundantia misericordix suæ.

ARGUMENTUM.

1. *Majus est, amari nos à DEO, quam ab omnibus creaturis.*

2. *Ipsè solus magis luculenter demonstrat nobis amorem suum, quam omnes creaturæ facere possent.*

ARTICULUS I.

Quantò plus amari se quis videt, tantò magis urgeatur ad recipiendū amandum.

Inducere in animum non possum, mi Pater, inquit sancta Elisabeth, nec credere, quod tantum me DEUS amet, quantū ipsum amo. Serenissima Dominica, respondit ipsi sanctus hic Religiosus; si omnes homines, qui modò sunt in mundo, si omnes, qui incoluerunt illam, jam à creatione mundi, & omnes quoque qui debebunt incolere ipsū in futuris sæculis, usq; ad consumationē temporū, simul in unā irent sententiā, ut certatim & ad reciprocā invidiam amarente, ex tota latitudine virium

suarum, an diceres, quod amares plus illos, quam amareris ab illis: Et si omnes desiderarent tibi maxima, quæ ipsorum mentem possent subire, bona, honores, divitias, voluptates, summas dignitates, & omne id, quod in votis habere posset cor humanum; Et si non solum desiderarent tibi hæc omnia, sed eadem tibi procurarent, teq; reipsa in eorum mitterent possessionem, ementes & nundinantes tibi ea impensis suis, darentque ad acquirendum tibi illa, aliqui omnia bona sua, alii

liberè

libertatem suam, alii proprios suos oculos, nonnulli tolerare vellent omnes injurias, contemptus, alapas, carceres, dolores; insuper omnes non majori tenerentur desiderio, quam consecrandi sanguinem suum, & vitam suam ex amore erga te, existimantes maximam pro se felicitatem, videre te in possessione bonorum omnium, quibus mundus hic locupletare te posset: Videndo te tot amoris flammis circumdatam, quibus tam evidenter omni ex parte urgeris, procul dubio, continere te non posses, quin amares infinitum hunc Personarum numerum, tam ingenti te amore praevenientium. Sed quidquid facere posses ad amandum ipsas ex toto corde tuo, an dicere posses, te plus amare illas, quam ameris ab illis? An transcendere tu posses omnes simul, quando quaelibet ex illis in particulari tibi contestaretur & ostenderet, plus amoris exhiberi tibi a se, quam ipsa recipiat a te, ed quod ipsa plus faceret pro te, quam tu facias pro se? Et unde desumeres tu, quo reciprocum reddere posses amorem tot millionum millionibus hominum, cum non habeas, quo satisfacias uni soli? Et si cor tuum ita vincatur ab uno solo, quid faceret obsessum ab infinitis cordibus tam vehementer amantibus,

Recipro-
cum im-
possibile.

quæ velut totidem Sagittarii collimarent in ipsum solum, & unumquodque succensâ sagittâ sua transfigeret illud; an adhuc tunc diceres, te plus amare, quam ameris?

Et nihilominus perpende ipsa tecum, quid essent hæc omnia respectu amoris, quo DEUS te prosequitur, & respectu beneficiorum, quibus incessanter te accumulatur, vix non tumulat & obruit. Siquidem in primis hæc non essent nisi corda humana, nunquam non valde limitata, etiam si in maximo forent numero. An comparari possint cum corde DEI, quod infinitum est in suâ magnitudine, ed quod sit immensum? Infinitum in virtute, qua pollet ad amandum, ed quod producat DEUM sibi æqualem? Infinitum in bonitate sua, ed quod hujus possideat thesaurum tam divitem, ut exhaurire ipsum non valeat per omnem munificentiam suam, quam suis exhibere possit creaturis? Et hoc est magnum illud cor, quod te amat. Qua ratione haurire potes cogitationem, qua credas, te plus amare illud, quam ameris ab illo? Habeas centies plus amoris erga illum, quam habeas modò; Et exin reduplica centies millies omnem hunc amorem; Et iterum incipe reduplicare illum, centum millienis millionum vicibus: post

Reddere
perfectum
recipro-
cum amo-
rem DEO,
est nobis
impossibi-
le.

post hæc omnia, nunquam per-
tinges illuc, ut adæques amo-
rem, quo erga te afficitur.

Ulterius omnia hæc Corda
humana, à quibus ita amareris,
non haberent erga te, nisi amo-
rem valdè inefficacem. Nam
concedo, quod desiderarent tibi
bona quæcunque maxima, quo-
rum sibi effingere possent cogi-
tationem; hæc nunquam non
forent vana duntaxat desideria,
ed quod illorum possessionem ti-
bi nunquam possent configna-
re. Sed concedo quoque, ve-
ram esse, quod eorum tibi con-
signaverint possessionem; non
tamen hæc essent, nisi semper
bona caduca, & peritura, quæ
parvo durarent tempore, quæ
exigui essent momenti, quæque
inevitabili subderentur jacturæ.
Et quid hæc sunt omnia respec-
tu amoris, quo fertur in te DE-
US? respectu amoris tam effi-
cacis, ut satis ipsi sit voluisse bo-
num, ad tribuendum tibi id re-
ipsa? Respectu amoris tam li-
beralis, ut ipse sit, qui largiatur
tibi cuncta bona naturæ per
creationem; qui locupletet te
omnibus bonis gratiæ per re-
demptionem; Et post hæc om-
nia tibi præparat bona gloriæ
pro æternitate? Nonne vides,
amorem hunc, infinito modo
transcendere illum, quo omnes
creaturæ simul erga te affici pos-
sent? Si ergo fatearis, te vix suf-

ficere posse ad reddendum per-
fectum amorem reciprocum u-
ni soli creaturæ, quæ te amaret
ex toto Corde suo: An cogita-
re adhuc audeas, te non so-
lùm reciprocum amorem reddere
tuo, sed plus amare te ipsum,
quàm ipse te amet? O quàm
procul distas ab eo, ut corre-
spondeas suo erga te amor! Cre-
das oportet, intervallo infinito
te distare ab eo.

Sed denique si fatearis, te fore
victam, si videres omnes totius
mundi homines simul, te tanto
amare affectu, ut nonnulli da-
rent omnia suà bona, aliqui suos
oculos, alii propriam suam vi-
tam ex amore erga te; Ac im-
possibile tibi fore, tantum amare
te illos, quantum amareris ab il-
lis. Eheu! Quid essent hæc om-
nia? Quando omnes creatu-
ræ, quas traxit DEUS è Sinu ni-
hili, sacrificarentur & reduce-
rentur in cineres, nonne hoc
minus esset atomo, in compara-
tione cum essentia DEI omni-
potentis, cum vitâ DEI æterni ex
amore erga te sacrificati, ut sui
pretio sanguinis tibi infiniti bo-
ni obtineret possessionem? Non-
ne agnoscas, nonne fatearis li-
benter superatum ac victum te
esse, ac impossibile tibi fore, tan-
tum amare te DEUM, quantum
amaris ab ipso? O quàm meritò
dicendum, amorem ipsius erga
nos, infinitâ ratione nostras

transcendere cogitationes, eò quod pro bono & comòdo nostro fecerit omnia, quæcunque fecit!

Exemplum
stupendum
Regis Mo-
ab, 4. Reg.
30

Quando visus est Mesa Rex Moab ipsemet apprehendere Filium suum natu majorem, ipsumque propriis suis sacrificare manibus super muros civitatis suæ, in extrema desperatione, quò redactus fuerat ab armis inimicorum suorum; fuit hoc facinus tam stupendum, tamque horrendum videbatur, ut exercitus Israëlis ipsum obsidentis, & quasi jam in manibus habentis victoriam, eò usque fuerit perterritus, ut ceciderint animo, abjecerint arma, recesserint victi atque confusi; sed victi non armis Regis Moab; sed incredibili desiderio, quod demonstrabat conservandi regnum suum, eò quod magis illud, quam proprium suum amaret sanguinem. Et prodigiosus hic amor, qui eò usque suos diffuderat radios, suos fudit, confudit & fugavit inimicos. Sed nonne res sit infinita ratione magis stupenda, vidisse supremum mundi Monarcham, magnum DEUM vivum sacrificare & morti tradere Filium suum unigenitum, reverà eò coactum ab inimicis suis, qui sunt peccatores, non ut ab illis se liberaret, aut illos perderet, sed ut ipsos lucraretur, ipsosque sibi

Quod DE-
US fecit,
magis stu-
pendum est

faceret amicos; non ex desiderio conservandi sibi proprium suum regnum, sed ex ardenti desiderio, nobis illud conferendi? Quis unquam vidit hominem tanto accensum desiderio omnia bona sua mittendi in possessionem inimicorum suorum, ut non tantum sollicitè in id incumberet, seque laboribus defatigaret & obrueret, sed insuper Filium suum unigenitum in ipsorum presentia sacrificaret, ad obtinendum ab ipsis, ut reciperent illa; quasi ipsis diceret: Ecce unicum hæredem omnium bonorum meorum, ex spolio ipsum vitam, eò duntaxat nomine, ut vos hæredes instituum omnium bonorum meorum; Vos, qui non nisi magni mei estis inimici. Et amor tam victoriosus non eruat nobis arma è manibus, ut dedamus nos DEO ex toto corde nostro, dicamusque ipsi: Vicisti, Domine, vicisti O DEUS bone; non nisi tuum est hac amare methodo, hac diligere ratione,

Spiritus sanctus consultò annotavit nobis actionem Regis Moab in scriptura sancta, ut cuncta in admirationem & stuporem raperet sæcula. Sed quid erit in annalibus æternitatis exaratum & annotatum videre, quod Auctor vitæ sacrificaverit Filium suum unigenitum, ut acquireret nobis vitam

Omnia
corda, d
hoc vide
adore d
terent a
more.

tam æternam, quodque Capiti suo proprio, spineam imposuerit coronam, ut nos in proprii sui regni mitteret possessionem, utque nos ibi vitæ suæ divinæ frueremur deliciis, voluit ex amore erga nos, amaritudinem absorbere mortis. Si totum Cælum accendere se studeret amore erga tantam bonitatem; an dicere possent, se amare magis, quam amentur?

Omnia corda, dum hoc vident, dolore detentent amore.

Quando magnum hoc sacrificium unigeniti Filii DEI vivi peractum est primâ vice in Golpho vertice, omnes creaturæ tanto fuerunt ex eo percussæ terrore, ut Sol se absconderit præ pudore, Cælum defecerit præ terrore, terra tremuerit præ horrore, petra scissæ sint præ dolore, monumenta aperta sint præ timore, dederintque libertatem mortuis, & satellites ipsi reversi sint percutientes pectora sua, toti commoti, toti conversi. Quando veritatem hanc non videremus, nisi in historiâ sancti Evangelii, nonne sufficeret ad inducendum nos, ut incessanter nostra percuteremus pectora, quasi abs intermissione sacrificaturi omnia nostra inimita DEO, ad conterendum fortitudine & virtute istam duritiam cordis nostri, vel ad eliciendum ignem ex

hac petra incessantè percutiendo illam?

Verùm videmus ipsam adhuc quotidè propriis nostris oculis. Divinum hoc sacrificium representatur & reiteratur indies super Altaria nostra. Videmus diebus singulis Filium unigenitum oculis Patris sui immolatum; Videmus effusum ipsius sanguinem. Ah! Magne Monarcha, qui regnas in Cælis, quid facis? Ecce ita tuum sacrificas Filium unicum in præsentia nostra? Probè video, hoc esse in commodum regni tui; sed non ad conservandum illud tibi ipsi, sed ut nobis id dones. Et non fateamur, nos vinci ab infinita magni hujus amoris potentia, cum prævaluerit ipsi DEO, ipsumque sacrificaverit pro nostra salute? Et non dicamus toti extra nosmetipsos rapti cum sancto Augustino: *Dilexisti me, Domine, plus quàm te, quia mori voluisti pro me.* Qua ratione hoc esse potest, mi DEUS? Non capio, quod ipsemet video, quodque experientia fateri me cogit, verum esse, quod amaveris me plus quàm te, dum mori voluisti ex amore erga me. His omnibus ita pensatis, an subire adhuc possit mentem creaturæ, se majori in DEUM ferri, quàm feratur ipse in se amore?

Qppq 2 Nonne

DEUS ex-
iit extra
scipsum,
ex amore
erga nos;
sic & nos
exire debe-
mus extra
nos ex a-
more erga
ipsum,

S. Dionys.
de divin.
hom. c. 4.

Nonne omni sensu, ratione,
& omni affectu animæ Christia-
næ careamus, nisi exeamus ex-
tra nosmetipsos, ad nos totos
immergendos in DEUM, viden-
tes, quâ ratione exiverit ipse ex-
tra semetipsum, ad immergen-
dam se miseris nostris, velut e-
brium sui erga nos amoris abun-
dantiâ? Sanctus Dionysius Areo-
pagita considerans magnum
hunc amoris excessum, qui tra-
xit DEUM à Magnitudinis suæ
throno, ipsumque velut amoris
deliquio correptum, in nostras
fecit dilabi manus, nescit, qui-
bus terminis loqui debeat de
prodigio tam stupendo. Nun-
cupat illud supereminentem
quandam extasim, quæ trahat
extra se illum, qui intrare in se-
ipsum non potest, eò quod à se
non possit separari: *Amore tra-
bitur secundum extasim facientem
super substantialem ejus virtutem à
seipso ingressibilem.* Quæ poten-
tia ipsum ad hunc potuit redi-
gere statum? Video Abrahamum
exeuntem à terrâ suâ, sed hoc
ex auctoritate supremâ DEI id
præipientis. Video Josephum
exeuntem à domo paternâ, &
abeuntem in Ægyptum, sed ex
fraude fratrum suorum, qui ven-
diderunt ipsum velut mancipi-
um Madianitis. Video Davi-
dem exeuntem à palatio suo, &
propriam derelipientem au-
lam, sed ex necessitate, ad fu-

giendam persecutionem Filii
sui Absolom. Verum quod-
nam præceptum, quæ fraus,
quæ persecutio, te trahit
extra te ipsum O magne Mo-
narcha universi? Ah! Video
unicum amorem tuum tibi præ-
cipere, te fraudare, te persequi.
Ipse à Cælo te trahit, & compellit
ire in terram; Ipse à throno
gloriæ te rapit super Crucem i-
gnominix; Ab Angelis, qui te
laudant, inter latrones, qui te
blasphemant; à stellis firma-
menti subtus spinas coronæ
tuæ. Tu correptus es extasi,
Domine; emotus extra te ipsum
per amoris excessum, quo me
prosequeris. Et anima, quam
eòsque amas, cogitare poterit,
quod amet te plus, quàm ames
tu ipsam.

Ex hoc optima hæc Princeps
probè cognovit & confessa est,
impossibile esse, quod plus a-
moris habeat erga DEUM,
quàm ipse habeat erga se. Nihi-
lominus sentiebat vehementè
quendam ignem, quo succende-
batur ipsius anima, & dilataba-
tur ipsius cor, uti videbatur, ad
speciem quandam immensita-
tis, qua dimetiens cogitationes
suas juxta zelum suum, persua-
dere sibi adhuc non poterat,
quod, cum desideria sua aman-
di DEUM nullis arctata sint li-
mitibus, amor suus erga DE-
UM fortassis non adæquet a-
morem

morem DEI erga se. Et hæc
fuit causa, cur Pater ipse spiri-
tualis, ut fraude ipsam eximeret,

sum ita prosequatur discursum.

ARGUMENTUM.

Amor Creaturæ erga DEUM nun-
quam comparari potest cum amo-
re Creatoris erga ipsam, nec ex
parte principii, nec ex parte ob-
jecti.

re Creatoris erga ipsam, nec ex
parte principii, nec ex parte ob-
jecti.

ARTICULUS II.

Quando ex suppositione ejus, quod non est, & ejus, quod nunquam esse potest, tantum amoris haberes erga DEUM, quantum habet ille erga te; semper tamen verum erit, te infinita ratione minus amare DEUM, quàm ipse te amet, siue consideres re ex parte principii amatis, siue ex parte objecti amati.

tate suâ, non ex parte tantum voluntatis suæ, cum ipsa sit totum quoddam, quod partes non habet. Jam divina ipsius voluntas æquè magna est ac ipsius essentia, eò quod cum divinâ hæc essentiâ eadem omninò sit res. Essentia DEI est immensa: ergò etiam voluntas divina est immensa: ergò etiam amor, quo erga te fertur, & quo tota hæc adoranda voluntas repletur, est immensus. Viden an comprehendere possis magnitudinem amoris DEI erga te. Ad hæc DEUS, qui te amat, est DEUS omnipotens; & amor, quo te amat, non minus potentia habet, quàm tota ipsius ipsamet omnipotentia: cum enim verum sit, quod omnipotentia DEI sit in voluntate ipsius, hæcque divina voluntas plena sit amoris erga te: necessario dici debet, omnipotentiam ipsius esse in manibus Sui erga te amoris. Videmus etiam, omnipotentiam DEI non impendere se in omni

Tres con-
ditiones
admirabi-
les amoris
DEI erga
nos,

Siquidem, si ex unâ parte serio tecum ipsa perpendas, quisnam sit ille, qui amat te; Et ex alterâ parte, quænam sis tu, quæ amaris ab ipso: Ille, qui amat te, est DEUS æternus, & amor ipsius erga te æternus est, sicut ipse. Amor, quo erga te fertur, nunquam incepit; non magis quàm amor, quo fertur erga se ipsum. Uterque pari ratione est æternus, quamvis unus sit necessarius & alius liber. Insuper, qui te amat, est DEUS immensus in magnitudine suâ; Et amor, quo te amat, eandem habet magnitudinem, quàm ipse: siquidem is amat te ex totâ volun-

eo, quod facit, nisi ut suum, quo erga te fertur, amorem tibi ostendat. Quando extraxit ipsa totum hunc mundum visibilem è sinu nihilii per creationem; id factum est ex amore erga te; & innumeræ omnes creaturæ, quibus repletur, sunt tot famuli & famulæ, quos pro tuo produxit, & etiamnum conservat servitio. Et quando ipsa proprium DEI Filium extraxit è sinu Patris sui, ut ipsum tibi donaret, faciendo ipsum tibi similem, secundum naturam humanam, quod maximum & nobilissimum est omnipotentis divinitatis opus: bene nosti, id factum esse ex magna amoris sui erga te abundantia: ita ut, si consideres eum, qui te amat, inventura sis, quod sit DEUS, cujus amor locupletatur tribus hisce incomparabilibus prerogativis, quod sit æternus in suâ duratione, immensus in suâ magnitudine, omnipotens in suâ operatione.

Noster amor erga DEUM habet tres conditiones oppositas,

Ingredere modò te ipsam, & vide quænam sis tu, quæ DEUM amas. Tu creatura es paucorum annorum, creatura valdè limitata in esse tuo, & creatura, quamvis potentissima sis, plurimum habens infirmitatis. Compara nunc amorem, quo amplecteris DEUM, cum amore, quo is amplectitur te, in suâ duratione, in suâ magni-

tudine, in suâ potentia; & ipsamet vide, an æquiparari ratione quâdam poterit cum amore DEI. Dato, quod inceperis amare DEUM à primo instanti vitæ tuæ, nec unquam interruperis actuale amoris hujus exercitium, usque ad præsens momentum: hæc duratio tam brevis amoris tui an comparari possit cum amore æterno, quo flagrat erga te? Nonne vides, hoc minus esse, quàm si comparâsses unicum temporis momentum cum duratione omnium sæculorum? Dato, quod verum sit, amare te DEUM ex toto corde tuo, ita nec minima ejusdem sit particula, quæ non tota sit plena, tota ardens, tota succensa divino ipsius amore. Sed magnitudo cordis tui an comparisonem subire possit cum magnitudine cordis DEI, vel voluntatis DEI, quæ tota plena est amore erga te? Nonne vides, hoc longè minus esse, quàm si comparâsses minimum pulvisculi granulum cum mundo universo? Dato denique, quod verum sit, amare te DEUM ex omnibus viribus tuis: sed quid omnes vires tuæ erunt, si comparentur cum omnipotentia DEI? Æquiori jure comparabuntur vires alicujus muscæ, cum viribus exercitus, centum millenorum hominum.

O DEUS

O DEUS amoris! quâ ratione igitur creatura mortalis hanc animo suo admittere potest cogitationem, tantum se amare te, quantum amas tu ipsam? Tu amas ipsam amore æterno, amore immenso, amore omnipotente: Ipsa non potest amare te, nisi amore parvi temporis, amore valdè limitato in suâ magnitudine, & amore, qui non est nisi infirmitas. An comparare ipsa ausit momentum cum æternitate, parvum punctum cum immensitate, & infirmitatem cum omnipotentia? O quàm verum est, Domine, te infinito modo, infinito modo, infinito modo in hoc excellere creaturas tuas; totumque amorem, quem ipsa tibi reddere possent, in recognitionem amoris tui, quando etiam esset amor sublimissimorum Seraphim in Cælo, non esse, nisi minimum nihil in præsentia tuâ!

Sed efficacem quandam adjicere hic oportet considerationem. Quando supposueris maximum quoddam impossibile; quod nempe habeas in corde tuo multò plus amoris, quem reddas DEO, quàm habeat ille in corde suo, quem impendat tibi, verum adhuc esset, nondum te tuum solvisse debitum, teque semper devictum ipsi manere obligatione infinitâ. Ratio est evidentissima, si audias

magnam Apostolum te interrogantem: *Quid habes, quod non accepisti?* Quid habes in te ipso, quod non accepisti à Deo? Et quid ipsi offerre posses nisi amorem, quem is tibi dederit, ad eundem sibi reddendum? Si quidem cum à te ipso nihil sis unde desumeres hunc amorem, qui res est supernaturalis, tota divina, & pretiosissima? Hic favor est specialissimus, imò favorum omnium maximus, posse amare DEUM. Semper ergò infinitâ ratione obstrictus maneres DEO, si concedere tibi favorem amandi ipsum magis, quàm ipse te amaret; Eò quod aliud non faceres, nisi quod tua solveres debita propriis ipsius bonis: Tu ipsi reddere non posses, nisi quod ipse dedisset tibi dono: Et tandem, quò plus solveris illi, tantò magis manebis ipsi obligatus ob summam gratiam, quam contulisset tibi, amandi ipsum amore tam perfecto. Sed DEUS prorsus ex opposito, desumit omnem amorem, quod fertur in te, è proprio corde suo: tu ipsi hunc non dedisti, ut eundem tibi reddat; Sed omnia desumit à se ipso; & consequenter dupliciter ipsi manes obstrictus, tum de amore, quo te prosequitur, tum de illo, què ipsi tu reddis, quia uterque est proprium ipsius bonum. Ecce quomodo verum

Non possu-
mus dare
DEO amo-
rem, nisi
quem dat
tibi,

verum fir, quod, si consideretur amor ex parte principii amantis, impossibile sit, DEUM non infinito modo transcendere omnem amorem suarum creaturarum.

Quando nos amamus DEUM, est iustitia, quando Ipse nos amat, est misericordia.

Verum si rem considerare velis ex parte objecti amati, O DEUS, quanto luculentius patebit hæc veritas. Nam quid magni præstas, si amas DEUM, quem agnoscis infinito modo amabilem? Si diligis DEUM, cujus bonitas rapit corda omnium Angelorum, tum Beatorum in Cælo: An magnum quid sit, si rapiat similiter cor tuum? Si amas DEUM, cujus pulchritudo tantis deliciis plena videtur aspicientibus, ut illos irretiat necessario sui amore, quid mirum, si irretiat quoque cor tuum amore eodem? Si denique amas DEUM, cujus perfectiones infinitæ dignæ sunt infinito DEI amore: Quid facis, dum ipsum amas, nisi quod omni consentaneum est æquitati? Nisi id, quod teneris facere, & si ommitteres, maximam committeres iniquitatem? Et si adjungas, quod non solum sit DEUS infinito modo amabilis, verum etiam ingens benefactor tuus, qui hucusque te afficit, & afficere non cessat innumeris beneficiis: hoc solo titulo obligatus foret amare ipsum summè ex iustitia, quando etiam non esset infinito modo amabi-

lis à seipso? Et quando haberes millies millena millia cordium ad amandum, nunquam non amares ipsum longè minus, quam sit amabilis.

Jam si attendas, quid DEUS areret, quando te amat; quanta admirandi infinitæ ipsius bonitatis munificentiam ansa & argumentum! Amat Ipse objectum, quod amare non solum non tenetur, sed quod nihil amabile in te habeat, nisi tantummodo id, quod conferre illi voluerit, ipsum amando: siquidem cum verum sit, te à seipso non esse, nisi purum nihil, & nihil in seipso nil habeat, quod sit amabile; quando fertur ad amandum te, & amando ad volendum tibi voluntate efficaci, donandumque tibi reipsa bona naturæ, bona gratiæ, & illa gloriæ, quæ tibi præparat: quid impellere ipsum potuit, nisi solius bonitatis suæ motivum quâ nullatenus eras dignus? sic quando ipsum amas, exerces iustitiam, cum ipse infinita ratione sit dignus amore; Quando Ipse te amat, exhibet tibi favorem & misericordiam, cum nullatenus ipsius amore sis dignus. Ex quo ergo sequitur, ipsum non tibi obstringi, quando ipsum amas, eoque semper ipsum minus ames, quam mereatur; sed infinito modo tu obstringeris ipsi, quando te amat, eoque

ed quod ex sola misericordia te amet, qua non es dignus.

Nimis quam parum est, simpliciter dicere, te non esse dignum; sed quod majorem ciet admirationem, quando positive factus es indignus amore ipsius, ob peccatum tuum. Quando amas Deum, amas Amicum tuum, benefactorem tuum; sed quando is amat te, amat inimicum suum, qui se offendit, qui non nisi suum mereatur odium ac supplicium. O bone Deus! O misericordia infinita! Eodem tempore, quo nos tuam provocamus iracundiam, tu nobis tenerrimum exhibes affectum cordis paterni. O ardentem Charitatem, quam omnes aqua ingratitude nostrae, & rebellionis nostrae extinguere non possunt! *Aqua multa non potuerunt extinguere charitatem.* O amorem omnipotentem! Qui triumphas de malitia nostra, velut ignis artificiosus, qui suas congeminat vires, ac majori succenditur ardore in medio glaci; Quantum debet esse frigus animae, quam calefaciendi sacrae tuae flammæ non habent virtutem?

Cuncta sæcula rapuit in stuporem affectuosissimus sancti Regis Davidis amor. Rebellis Absolom capesit arma adversus ipsum, & vita & regno exere præterdens Patrem. Pater

magis dives in bonitate, quam perfida soboles in malitia mittit. Invitus exercitum suum ad obviandum & resistendum machinationi hujus parricidæ. Sed tam tenerè amat oppugnantem se, ut cunctis exercitibus sui demandaverit Præfectis: *Servate mihi puerum Absolom*: attendite cum primis, ne quid mali contingat Absolom dilecto meo pignori. Et itane benigne nimium Parens, eousque pignus amas indignissimum? dedisti ipsi vitam, & ipse eripere tibi cuperet tuam; & dum manibus is armaverit ad disperdendum te tuam manus tendis & porrigis Præfectis tuis supplices, illosque rogas, ut conservent & incolumem custodiant ipsum. Ipse actualiter desperata infaniens rabie, in tuam ordinat mandata ruinam; & tu bonitæ magis paternæ tuæ ordinas jussa in ipsius favorem. Ah! Anxiè servare charissimum meum Filium Absolom, mallem aspiciere totius exercitus mei stragem, quam illius tantummodo pati & tolerare jacturam.

Videtur vobis magnum quid esse tantos videre amoris affectus in corde Patris à proprio Filio suo offensi. Sed quid totum hoc est, nisi parvula scintilla, in comparatione cum ingenti incendio amoris, & amoris immensi, dominantis in corde Patris nostri cœlestis, dum nos indigni

Rrrr

digni

Peccata nostra indignissimos nos reddunt amore Dei.

Cont. 8.

Vehemens amor Davidis erga rebellem Absolom.

Ingens amor cordis divini erga peccatorem rebellem.

Cont. 8.

digni ipsius Filii, armatas habemus manus contra ipsum, dum facimus ex parte nostra, quæcunque fieri possunt, ad rapiendum ipsi coronam, ad evellendum ipsi sceptrum, ad deturbandum ipsum folio, ad spoliandum ipsum vitam, si perdere hæc posset omnia? Siquidem committere peccatum, est suos ipsum sternere subtus pedes, atrocissimo prorsus contemptu, est renuntiare supremo ipsius dominio, & velle, ne amplius sit Deus. Nonne hoc esset subministrare ipsi ansam infinitam ratione se contristandi, adeoque suam amittendi felicitatem, dum ita indignè tractari se videret à proprio suo Filio, quem suo destinaverat regno, si ex parte sua alicujus esset capax alterationis. Ecce omnes ipsius exercitus paratos se se effundere super nos; omnes creaturæ incredibili ardente zelo ipsius vindicandi injuriam, nosque in instanti, quo ipsum offendimus, exterminandi. Quantum portentum bonitatis Dei! Tu es, O Pater misericordiarum, tu solus es O inexhauste bonitatis thesaurus, qui contines ipsas, ipsisque præcipis, ut parcant nobis: *Servate mihi puerum Absolom.* Quantum amoris excessus erga parricidas!

Bonitas
Dei nos
protegit,
transfodi
endo nobis
cor.

Mandatum Davidis non obstabat, quin tribus lanceis transfoderet Joab cor perfidi Absolom, ipsumque miserando deleret

fato. Sed quis comprehendat, quousque extendat se bonitatis tuæ erga me abundantia, O divinemi Pater! erga me, qui parricida sum, quem armatis contra te intueris manibus, dum te offendo! Tu ipse venis ad perforandum mihi cor tribus lanceis, nempe commiserationis, misericordiæ, & amoris tui, quæ pro eo, ut trucident me, conferunt mihi vitam. Tu infinito ardes amore, qui defendit me, meamque agit causam in corde tuo, dum crimina mea vindictam contra me clamant coram tribunali justitiæ tuæ; & expugnatus omnipotentis hujus Advocati persuasionibus, dissimulas, patientiam habes, ad poenitentiam me expectas, ipsemet requiris me, mihi que blandiris, ad lucrandum cor meum tot tantisque sollicitudinibus, si ita loqui licet, quasi ab obtentu cordis mei tota tua dependeret beatitudo. Quis hoc, abs eo, quod rapiatur extra se, secum potest considerare? Sanctus Augustinus ita abreptus est consideratione magnæ hujus veritatis, ut credat hanc fore illam, quæ abreptura sit in æternum Beatos omnes admiratione & amore erga tam ingentem bonitatem, dum videbunt ipsum amasse se; dum hujus maximè erant indigni. Offendebam ego ipsum, & ipse amabat me; Ego merebar, ut disperderet me, & ipse replere me voluit misericordiâ.

Obo-

S. Aug. in
psal. 141.Amor vi-
detur tolle-
re inæqua-
litatem in-
ter Deum
& creatu-
ram,

O bonitas, infinita bonitas! Quis
posset non amare te? *Memoriam
abundantiæ suavitatis tuæ eructa-
bunt.*

Adnecto huic ultimam hanc
considerationem, quæ valdè cla-
rè ostendit, quàm procul absimus
ab eo, quod reddere nobis liceat
Deo amorem æqualem illi, quo
nos prævenit, quoque prior nos
prosequitur: Quis nesciat pote-
ntiam amoris, quâ magna depri-
mit, & infima extollit, quâ tollit
& aufert inæqualitatem, talem-
que inter amicos collocat simili-
tudinem, ut, si duorum unus sum-
mâ pollebat Majestate, illam de-
ponat, vel disimulet? Et si alter
absorptus fuerat miseris, illum
inde eripiat, & elevet ad solum,
ut quilibet ipsorum affirmare
possit: Amicus meus est alter E-
go. O magnè Deus! Quantus est
tibi honor, dum Deus vult amare
te, & vult, ut ames ipsum reripro-
cè? Amor hic, si verus est, viderur
tolle inæqualitatem infinitam,
quæ est inter creatorem &
creaturam: is attollit te usque
ad ipsum, & deprimit ipsum usq;
ad te. Quid è duobus est magis
stupendum? Vel quod amor ex-
tollat nihilum creaturæ, usque ad
supremam magnitudinem Dei
sui; vel quod amor deprimat su-
pream magnitudinem Dei usq;
ad nihilum creaturæ suæ. U-
trumque incomprehensibile om-
nino videtur. Sed quis stupor,
æternâ admiratione suspensum

teneat animum, dum videmus,
quod utrumque fecerit simul,
humiliando reipsâ infinitam ma-
jestatem Dei, usque ad nihilum
creaturæ suæ, ut elevaret vilissi-
mum hoc nihilum usque ad soli-
um infinitæ majestatis Dei? Deus
factus est homo, ut homo fieret
Deus.

Admirabile prorsus est com-
mercium, quod amor instituit inter
amicos, ubi unus dat cor suum
velut empturus illud amici sui, &
hic reciprocè dat suum, ad com-
parandum sibi cor alterius. Sed
nullâ hic opus est bilance; non
sumit sibi otium amor, ut ponde-
ret, quodnam majoris sit valoris;
uterque contentus est, creditque
tam bene se suum egisse com-
mercium, ut beatum sese censeat. Est
quidem sapius hic maximam re-
perire inæqualitatem, sed amor
cœcus est, nihilque hujusmodi,
dum non cernit, discernit. Quid
agis, sacrate amor, dum admira-
bile hoc tractas commercium
cordium, Deum inter & creatu-
ram ipsius? An ergò eò usque u-
trumque obcœcas, ut percipere
non videantur inæqualitatem in-
finitam cordium suorum, quo-
rum faciunt permutationem?
Quis non obstupesceret, viden-
do, quod Deus sit prior, majus-
que exhibeat desiderium institu-
endi hoc commercium cum ho-
mine velut majus ex illo repor-
taturus lucrum? Ipse petit cor
ipsius humanû pro corde suo di-

Amor fac-
it admira-
bilem per-
mutatio-
nes cordis
um.

vino: Fili prabe mihi cor tuum. Mi Fili, an dare mihi vis cor tuum pro meo? Ah! Itane adoranda Majestas, an non vides, nullam hinc adesse proportionem, teque dare bonum infinitum, ut obtineas nihilum? Ita, sed amor nullam percipit inæqualitatem inter amicos: ab instanti, quo amo ipsum, mihi tam pretiosus est, ut habeam ipsum velut Deum, eoquod eodem, quo Deum, amem ipsum amore: non enim duo mihi amores sunt, unus, quo amem ipsum, alter, quo meam amem divinitatem: amo ipsum eodem amore, ab eo, quod confiderem, ipsum hoc non dignum esse. Ah! dicere quid posset, Domine, hoc quisquis videret? Ego dicerem, debuisse amorem obcoecasse te, nisi metuerem notare te blasphemia.

Amor obcoecat amantes,

Sed quando Deus sic prævenerit hominem, & ab ipso cor suum exposcit humanum, in permutationem cordis sui divini, stupidissimus foret homo, si non videret lucrum infinita ratione magnum quod sibi obtingere possit in hoc commercio? Annue confestim O homo, in instanti, & da libenter, quod a te petitur, quod nihil est; & accipe illud, quod tibi offertur, quod omnia est. Ita, sed quamprimum hoc facit, obcoecat ipsum amor, & non percipit amplius inæqualitatem, quæ infinita est, & solum cogitat, hoc aliud nll esse,

nisi dare cor pro corde, nisi amari ob amare, nisi tantum dare Deo, quantum recipit a Deo. Hæc fascinatio amoris est, qui stabilire contendit & audet æqualitatem inter amicos; hinc abs eo, quod respiciat, vel magnitudinem vel parvitatem, vel divitias vel paupertatem, vel dignitatem vel indignitatem, aliud nil attendit, nisi quod sit conventio facta inter duos amicos, quæ quilibet contentus vivat: Ipse habet cor meum, & ego possideo suum; Ipse credit, quod accepit, esse ejusdem valoris cum eo, quod mihi dedit, eoquod illo maneat contentus; & ego idem prorsus sentio; Ego amo ipsum, & Ipse amat me; amor ambulare nos facit pari omnino passu. Dico obcoecationem hanc esse amoris, qui perdit omnem respectum, qui obliviscitur inæqualitatis infinita inter Creatorem & creaturam, qui decipit animam sibi persuadentem, quod æqualem Deo suo possit reddere amorem, vel qui tantisper saltem accedat ad amorem, quem recipit ab eo. Et obcoecatio hæc crimine non vacaret, nisi esset præstigiū amoris sacri, qui facere nil potest, quod displiceat Deo.

An igitur non vaco crimine, inquit desuper sancta Ekkebeth, quod nutrire fuerim aulsa cogitationem hanc in mente meâ, quod tantum amarem Deum, quantum Ipse amaret me, eoquod

Anima in-
finitum lu-
crum re-
portat in
commercio
amoris
Dei.

ed quod ipsi redderem cor meum pro corde suo, & amor inter amicos nullam percipiat inæqualitatem. Non, serenissima Domina, respondit Pater spiritualis, decepta eras, sed vacabas crimine; divinus amor erat, quo cor tuum totum possessum & occupatum fuerat, qui fascinabat te. Sed dicam tibi quid amplius pro consolatione tuâ: & est, quod, cum facer amor hoc gerat & tractet commercium, istamque tam prodigiosam permutationem cordis cum corde: Deus non sit, qui lucratur aliquid in hoc mercatu; Tu sola es, quæ totum, quod inæstimabile est, reportas lucrum. Nam si cor tuum sit suum, cor suum etiam sit tuum, & in tuam devenit possessionem; quod ipse recipit, parum est, in comparatione cum illo, quod tu recipis; & ideo si non amaret te, nisi toto corde, quod accepit à te, & tu amares ipsum ex toto corde, quod accepisti ab ipso, dicere posses, te incomparabiliter magis amare ipsum, quam ipse amet te. O Deus, quam ingens est opus animæ tuæ! Quando ejacularis suspirium quoddam plenum amoris in cœlum, dicendo: Mi Deus, amo te ex toto corde meo: siquidem, cum intelligendum sit, ex corde hoc novo, quod donavit tibi, majus nil fieri nec confici potest in præsentia hâc vitâ, quam hâc ratione amare Deum, quia hoc est amare

ipsum eodem corde, quo semetipsum amat Deus.

Hoc bonum foret, respondit ^{Argumentum evidens, quod Deus revera cor suum donec creaturæ per leges amoris.} sancta Elisabeth, si verum esset, quod cor Dei esset meum per reciproca leges amicitiae, ipsiusque divina voluntas cû sancto spiritu, qui præiosus ipsius est thesaurus, revera esset possessio mea, dum amo Deum. Sed quâ ratione tam ingentem felicitatem mihi potero persuadere? crederem potius, arborem istam, quam plantatam cernis ex alterâ parte fluminis (propè amnem enim tunc morabantur) transituram inde ad hanc partem, quam credam, voluisse Deum admirabilem hanc facere permutationem, mihi que cor suum dare pro meo. O Prodigium Bonitatis Dei! in ipso instanti, quo hæc enuntiavit verba, arbor cum omnibus suis radicibus visibiliter invisibili manu fuit evulsâ, transportata & transplantata in partem alteram, ubi sancta hæc morabatur Princeps, ad convincendum ipsam tam luculenter, tamque manifestè, ut non amplius liceret ipsi de hoc dubitare. Quis effari posset, quis ipsi tunc sensus, quis mentis cordisque affectus, quis animi animæque raptus? Quasi correpta deliquio manebat absque sensu, absque verbo, absque respiratione, & timendum fuerat, ne moretur illico præ gaudio & amore. Nihilominus post aliquam tam Rrrr 3 dulcis

dulcis saporis moram rediit ad se, & Pater spiritalis, qui animam adhuc habebat illuminatū magnis circa hanc materiam,

quam tractabant, documentis ac dogmatibus, suum prosequatur discursum, sicut percipies.

ARGUMENTUM.

1. Quando per impossibile tantum amaremus Deum, quantum nos amat, non tamen obligationi no-

stra satisfaceremus. 2. Inestimabiles divitiæ animæ amantis Deum. 3. Committit cum Deo speciem quandam usuræ infinitum afferentis lucrum.

ARTICULUS III.

Plurimum dilectus Domini nostri discipulus, qui Doctor est Doctorum, cum primis in scientiâ amoris Dei, invenire non potuit argumenta magis efficacia inducendi nos ad amandum Deum, quam dicendo nobis, quod ipse prior nos dilexerit:

1. Joan. 4. *Et nos diligamus Deum, quia ipse prior dilexit nos.*

Tam ingens hæc est prærogativa, prævenire quenquam beneficiis & amore, ut ob id solum impossibile credatur prævenienti perfectum rependere posse amorem reciprocum. Semper enim verum erit, quod prior is fuerit in amando gratis, sine mercede, absque ulla obligatione; Alter vero aliud non fecerit, nisi quod reddiderit ex justitia, quod absque ingratitude notâ haud poterat denegare. Deus prævenit nos amore æterno; & idè, quidquid faciamus, obstricti manebimus illi ab omni æternitate, quæ præcessit primum momentum, quo incepimus ipsum cognoscere & amare; Quando etiam nec unico

momento desisteremus ipsum amare amore semper actuali, per omnem æternitatem, quæ primum illud sequitur momentum; hoc enim ad summum aliud non esset, nisi præsentem, non autem præteritum satisfacere debito. Sed quando etiam verum esset, quod amâsemus ipsum per omnem æternitatem, quæ nativitate præcessit nostram, semper tamen nobis exiperet palmam, cum nunquam non verum esset, quod prior dilexerit nos, etiam tunc, quando hoc favore eramus indignissimi. Tam insignis hæc est prærogativa, ut quando per impossibile tantum amaremus ipsum, quantum nos amet, nondum tamen nostræ satisfecissemus obligationi.

Sanctus Thomas insignè hanc tradit Theologiam, quod aliud non reddere illi, qui nos aliquo prævenit beneficio, quam beneficium æquale, non sit satisfacere obligationi suæ; Huic namque ut satisfacias, requirit justitia, ut reddas aliquid plus, ad recom-

Mirabilis
prærogati-
va ejus, qui
prior amat

Quando a-
liquis præ-
venit be-
neficio,
plus debet
reddere,
quam accep-
it.
D. Th. 1. 2.
q. 106, a. 6.
pen.

penfandum id, quod præveneris a benefactore tuo. Re-compensatio gratiæ semper tendit, ut pro suo posse aliquid majus retribuatur. O Bonitas infinita, quis obstrinxit te, ut ita præveneris nos? O amor ineffabilis, an contentus non eras, dum infinita ratione extiteras beatus in fruitione solius divinitatis tuæ, abs eo, quod opus habueris tuos demittere oculos, in profundū nihili barathrum, ubi nihil erat, quod tuum mereretur amorem, aut foret idoneum vel unum ad-jicere atomum tuæ magnitudi-ni, tuæ gloriæ? Velle nihilomi-nus, ex solo affectu & effectu bonitatis tuæ, inde extrahere ali-quam creaturam, ipsamque con-sultò ad tuam formare imaginē, ut sociam haberes ipsam in pos-sessione ejusdem boni infiniti, quod tuam constituit beatitudi-nem: Quanta diviniæ liberalita-tis tuæ munificentia! sed quod ita amaveris ipsam, mox ubi te ipsum amasti, ut velles ipsi id bo-num jam tunc ab æternitate! Quantus triumphus amoris tui, ejusdem omninò tecum anti-quitatis! sed denique, quod verū sit, me se licem illam esse crea-turam, quam tantis volueris prosequi favoribus! Ab si id comprehendere possem! si bene caperem hanc veritatem! Quam urgens & efficax foret motivum, infinita ratione, & plus-quàm in-finita ratione amandite, si in

mea id foret facultate! sed eheu! Quam procul absum, Domine, ab eo! Prò quantum intervallum a parvitate & infirmitate summa amoris nostri, ad magnitudi-nem infinitam amoris tui?

Nihilominus video, unde pau-lulum tibi impendam solatii, in lumine illo, quod divinus Areo-pagita desuper accepit a Deo, quodque reliquit nobis in libro de divinis nominibus; ubi dicit, quod amor Dei sit circulus, qui incipit a summo bono, velut suo principio, qui tendit ad bene fa-ciendum nobis ex propria sua inclinatione, quæ liberalis est; qui denique clauditur, ad denuò nos conjungendos cum summo bono, velut ultimo nostro fine, cum minora non volvat consilia pro nobis, nisi ut nos in possessi-onē mittat boni infiniti. In omni-bus hisce aspicio, quo animare nos efficaciter possumus, si adni-tendi nobis sit animus, reddendi Deo reciprocū quendam amo-rem: si quidem considero, quod totus amor divinus, unus idem-que sit circulus. Dico totus amor divinus, tam ille, quo Deus nos prævenerit, quam iste, quē donat nobis, ut ipsum illi reddamus. Quando ipse amat me, amor ipsi-us incipit a bonitate ipsius, suo velut principio; & quando ego ipsum amo amore supernaturali, hic amor, qui esse nō potest ef-fectus solius meæ voluntatis na-turalis, incipit ab eadē bonitate

Amor Dei
est circulus
admirabi-
lis, ubi cum
ipso cir-
cumvolvi
possumus.

c. 4.

tari-

quàm suo principio. Ecce igitur initium circuli, quod idem omnino est in duobus. Post hæc si amor ipse tendit ad faciendum mihi benè, ex inclinatione suâ prorsus liberali, amor meus erga ipsum, si verus est, non tendit, nisi ut faciat ipsi bene, id est, ut ipse promoveat & procuret gloriam. Ecce prosecutionem circuli, quæ est in ambobus eadem; ubi si aliquid invenitur discrimen, videtur majus accrescere lucrum creaturæ, procuranti gloriam Dei, quàm Deo procuranti gloriam creaturæ suæ. Et tandem si amor Dei se terminat ad jungendum me denuò summo bono, velut ultimo finem meo, meque inducendum in possessionem boni infiniti; amor quoque meus se se terminat, ad volendum ipsi summum bonum, ipsumque collocandum in possessionem propriæ suæ divinitatis, si per impossibile illam non haberet, & in meâ id foret facultate. Ecce igitur conclusionem hujus circuli, quæ est eadem in ambobus, nisi quod ego Deo velle possum plus boni, quàm Ipse mihi velle possit: siquidem Ipse velle mihi non potest, ut Deus sim; Ego ipsi velle possum divinitatem suam, & gaudere de eo, quod possideat illam. Probè novi, hanc non nisi inefficacissimam esse voluntatem, cum ipsi dare non possum, quod possum ipsi velle. Sed ex hoc ipso maximam mihi fabricor felicita-

Possum
velle Deo
plus boni,
quàm ipse
mihi velle
possit.

tem, gaudendo summè, quod dare ipsi non possum divinitatem suam, nec infinitas suas omnes excellentias, ed quod possideat illas à seipso necessariò.

Sed post omnia, si anima mea inveniat consolationem, circumvolvendo se in divino hoc circulo amoris Dei sui erga se, & amoris reciproci, quem desiderat reddere Deo, intuendo, quod ab eodem procedat & oriatur principio, quod ad eundem tendat finem, quodque eodem claudatur termino, magno exinde demulcetur gaudio, dum conspicit, omnia debere se Deo; Videt namque se bis infinità ratione ipsi esse obstrictam, tum ob omnem amorem, quem ipsa rependit Deo, eo quod uterque non nisi sit donum infinitæ ipsius honoris. Quinimò, mi Domine, agnosco & confiteor, infinità ratione, me tibi debitorem esse: sed fateor, me non esse solvendo: apprehende illum, qui tibi tantam debet summam, & mitte eum in carcerem divini amoris tui, & non permittas eum inde exire; donec reddat usque ad ultimum quadrantem; Certus sum, ipsum illic perman surum in æternum, abs eo, quod unquam se possit eximere. Dat consensum suum, Domine, & perpetuus tuus vult esse captivus, quod maximum sui cordis est desiderium. Hoc non est ita sumendum, quod non debeamus omnes intendere

Quia Dei
uni solvere
non possumus,
tunc tenet
nos semper
captivos in
suo carcere,

lu. 6. c.

Amor
lus fa
cit pr
mnib
bitis,

nervos in presenti hâc vitâ, ut solvamus debita nostra ex iisdem thesauris DEI, quos eo nomine donavit nobis, ut satisfaciamus ipsi, nosque, quantum possumus, omni erga ipsum obligatione liberemus. Sanctus Ambrosius in quartum caput Evangelij S. Lucae, exponens sublimem illam Theologiam, quâ Salvator mundi proposuit Simonî Phariseo, in cujus domo condonavit peccata Magdalene, dicens ipsi, quod ille, qui plus debet, sit ille, qui plus diligit. Quàm mirabilis modus solvendi est hic? Ille, qui plus diligit, est ille, qui plus debet: solvit sua debita per amorem, & quantò plus hâc solverit ratione, tantò magis manet debitor, eò quod non solverit ex pretioso hoc auro, nisi id, quod accepit ab eo, cui id solvit; nihilominus ita solvendo, se debito liberat, quamvis se magis obstrictum faciat, eò quod DEUS aliud nil petat ab eo, nisi quod ipsi donat: Reddamus ergò amorem pro debito, concludit Sanctus Ambrosius. Nihil aliud ergò mihi faciendum est, quàm amare DEUM; & jam satisfeci infinitæ ipsius Majestati pro omnibus meis debitis. Accepi esse ab eo per creationem; hoc ipso permittit me frui pluribus annis per conservationem: totum ergò, quod sum, debeo

ipsi; quid dare & exsolvere ipsi possum pro ingenti hoc debito? Si amem ipsum, suam jam habet solutionem. Accepi ab Ipso gratias & beneficia absque numero, ind es adhuc me illis accumbat; Quid rependam ipsi pro tot ac tantis obligationibus? Si amem ipsum ex toto corde meo, immunem me faciam ab omnibus illis. Verùm totum semetipsum tradidit pro me; suam pro me consecravit vitam, suos labores, sua opera, suos cruciatus, suum Corpus, & suum sanguinem, & suam animam, & omnia, & denique sacrificari voluit & mori pro me in cruce: quâ ratione tot satisfactionem debitis, quæ infinita sunt? Reddamus amorem pro debito: si amorem possideam in corde meo, quem ipsi offeram; sufficit, satisfeci ipsi, & liberum dimittit me.

O quantas divitias habet anima, quæ possidet amorem DEI! Nihil facit absque amore DEI. Quàm pretiosæ sunt hæc super omnia, quæ possunt æstimari! invenit ipsa in hoc thesauro, unde facillè cuncta sua solvat debita. Quando jejunaveris, oraveris, centenas austeritates exercueris, & toleraveris usque ad mortem; Quando dederis elemosynam, distribuendo omnia bona tua pauperibus; abs eo, quod habeas amorem DEI, nihil fecisti. Sed quando facultatem

rem non habueris faciendi hæc omnia, modò habeas amorem in Corde tuo, quem DEO offeras, satisfecisti omnibus. O DEUS bonitatis! Qui pretiosi hujus thesauri nõffet valorem, daret omnia abstradio, ut ipsum obtineret: *Dedit omnia sua & comparavit eum.* Accipe omnia, Domine, & bona, ita ut nihil ex his omnibus maneat mihi reliquum, modò possideam pretiosum amoris tui aurum, jam abundè est mihi divitiarum: Nam ecce lucra innumera, quæ ex iis mihi licet haurire, quæ si defixâ paulisper mente considerarentur, cunctos homines illas possidendi tam ardenti accenderent desiderio, ut ardentissima avarorũ in accumulandis bonis caducis vota, non nisi glacies forent & frigus in comparatione cum illis.

Amor DEI
est thesaurus, magnũ
afferens
lucrum.

Dicebam universale hoc esse solvendi genus, ad satisfaciendum omnibus debitis; sed melius dicerem, esse amorem DEI certam quandam usuræ speciẽ, infinitaratione lucrosam, quam instituamus cum DEO. Elicio unicum actum amoris DEI, & omnia peccata mea mihi condonantur, etiam si in majori forent numero, quàm Capilli Capitis mei, aut Stellæ Cœli; Unicus solus sufficit ad delendũ in momento omnem hanc multi-

rudinem; Nonne magna valde hæc sit usura? Exerceo actum amoris DEI, & meorum criminum enormitas, quantacunque illa sit, prorsus annihilatur. Quando omnes creaturæ cunctas suas intenderent vires ad liberandum me ab unico duntaxat peccato mediocri à me commisso, id efficere haud possent; Et si culpabilis forem decies centenorum millium maxime nefandorum, & offerrem DEO unicum actum amoris sui, remittit is mihi omnem immensam debitorum meorum multitudinem: Nonne usura hæc sit maximum mihi afferens abs impendio compendium? Non nisi unicum perago actum amoris DEI, & omnes æternæ pœnæ, quas pro meis promerueram peccatis, & fortassis adhuc residua pœnitentiæ opera, quæ mihi fuissent exantlanda, postquam culpa per pœnitentiæ sacramentum jam deleta est, relaxantur, remittuntur, condonantur: quis æstimare possit quantum emolumentum ex ejusmodi hauriam & referam usurâ? Produco unicum solummodò actum amoris DEI, quem ipsi offero, & ipse adauget in me amorem suum, donat mihi Spiritum sanctum, qui inseparabilis est ab amore factro; Et quantò plus ipse recipit ex pretioso hoc auro amoris

moris sui, quem ipsi offero, quemque is nunquam abnuat nec recusat; tanto plus ex illo elargitur & donat mihi, meque facit indies ditorem, dum ex parte sua me obligat ad amandum ipsum semper magis ac magis: An imaginari sibi quis possit usuram, majorem quam animæ accumulet quantum? Denique propello à Corde meo non nisi unicum actum amoris, unico durante momento; Et acquiro novum gloriæ gradum in Cælo, quem virtute hujus actus possidebo in æternum: Quis sibi effingere posset usuram magis stapendam? Et ut unico verbo dicam, non est miseria, à quâ non possim me custodire; non est bonum spirituale, quo me non possim locupletare; Non est Corona tam pretiosa in regno æterno DEI, cujus non possim mihi promittere possessionem, si possedero in animâ meâ purissimum charitatis aurum, & cum hisce divitiis bene potero negociari. Concludendum igitur est cum sancto Augustino: *Ve mihi, si non dilexero.* Quis iste est miser, qui non diligat DEUM?

S. Ambros. ubi supra.

Infelix illa Vidua, onusta debitis, cum videret suos à Creditoribus in servitutem trahi filios, confugit ad Elisæum,

quem plenum charitatis esse noverat. Iste vir DEI, tantâ olei abundantia locupletavit ipsam, ut debitis se totam exsolvens, tantum adhuc retinuerit, quo se suosque aleret & sustentaret Filios. Quamdiu fundebat ipsa ex hoc oleo, tamdiu semper augebatur, Quamprimum autem fundere cessabat, stetit oleum. Sanctus Augustinus censet, oleum hoc esse symbolum amoris DEI, qui unicus sufficiat ad solvenda omnia animæ debita, illamque locupletandam: de quâ re egregie sic loquitur: *Considerate Fratres, deficit oleum, & debitum crevit, crevit oleum, & perit debitum.* Videte Fratres mei prodigiû, quando oleû deficit, obruin ur debitis, quando hujus habemus copia, nihil debemus amplius. Solvendo non sumus nostra, quibus DEO obstringimur, debita, nisi per sancti Charitatis oleum si hoc deficiat nobis, venundabimur & consignabimur à Justitia DEI servituti sempiternæ; si habuerimus oleum, non cessamus illud effundere, & effundendo nos locupletare. Non cessemus exercere actus atque sanctæ exercitia charitatis erga DEUM & proximum; dando namque exsolvimus debita, nosque insuper locupletamus; Quanto plus damus, tanto plus nobis restat, & nunquam plus nostro

4. Reg. 4.

Serm. 2. de temp.

Oleum charit. sanctæ i. vii. debita, & nostron dicitur ai-mas.

noſtro adjecimus theſauro, niſi quando plura eidem ſubtraximus. O quàm dulce & facile eſt, hâc ratione ſe ſuis eximere debitis! Sed quàm ingens ſupplicium erit damnatis in inferno, ignem devorantem tolerare in æternum, eò quod noluerint accendi, imò nec caleſieri blando amoris æſtu in terris?

Quid contigit duobus Filiis Aaronis, Nabad & Abiud, dum thuribulis ſuis imponere maluerunt ignem profanum, quàm ignem ſacrum. Ignis ſacer continè ardebat ſuper Altare, poterant inde ab ſullo labore capere, & ex illo fuiſſent ſanctificati; Sed quia potius adhibere voluerunt ignem profanum, ſacer affirmat codex, ipſos devoratos fuiſſe ab igne ſacro: *Egreſſus ignis à Domino devoravit eos.* Unde venit, quod ipſos non devoraverit ignis profanus, cum ipſum in ſuis tenuerint manibus? Videtur facillimum fuiſſe imponere illi mandatum, ad devorandum ipſos; Certum que eſt, illum promptiſſimè obtemperatum fuiſſe voci DEI. Eecur ignis, quem non habebant, ſeſe potius effudit ſuper illos, ad comburendum & devorandum ipſos? Gravis quidam Auctor eximiam huius assignat rationem: *Iſtorum mors figura fuit æternæ mortis.* Affirmat voluiſſe DEUM ostendere imaginem

æternæ mortis reproborum, in infelicium horum morte temporalis. Comburit illos, non igne, quo fuerant uſi, ſed illo, quem contempſerant, ad declarandum nobis, damnatos magis fore cruciandos igne ſacro, quàm igne profano; plus igne Cœli, quàm igne inferni, maximumque illis fore ſupplicium, non ex eo, quod amaverint creaturas, ſed quod noluerint amare DEUM.

Ah! Quando remiſcentur, accepſiſſe ſe cor idoneum ad amandum, fuiſſe ſibi tam facile amare, ſe que tantâ delibatos voluptate tam ardentè amando omnia, uſque ad canes, uſque ad aves, uſque ad nugas infantiles, uſque ad viles ineptias, uſque ad vitia ipſa, quæ nō dignæ erant, niſi odio; ſeque noluiſſe amare DEUM. infinito modo amabilem, à quo amabantur tam viſcerofè, à quo replebantur beneficiis nunquam intermiſſis: Egreſſus ignis à Domino, devoravit eos; experientur hunc ignem Domini velut torrentem ſuper ſe effundi, ſeque ab illo devorari; videbunt ſe privatos in æternum poſſeſſione DEI, eò quod amare noluerint DEUM. Ah! Quàm acerbus dolor! Quàm vehemens cruciatus! Sed coactum ſe videre ad ardendum æternaliter in flammis devorantibus ignis

infernalis, ex eo, quod in cor
suum admittere noluerit dulces
flamas amoris sacri, Ah! ignis
sacer, tu magis me torques, sã-
vius me crucias carbonibus in-
ferni: tantum mihi extolleban-
tur dulciores tui, noveram tam
amabile esse imperium tuum,
tam suave esse jugum tuum, &
aperire tibi nolui cor meum; &

ob hoc crudeles hæc flammæ me
devorant in æternum. Quæ ra-
bies, quæ desperatio! Ah! Ita-
ne ergo mi DEUS nos sapere o-
portuit aliorum fatuitate. Veni
ignis sacrate, Venite Cœlestes
DEI mei ardores, possidete Cor
meum. Ah! Malo jam ardere
æstu tuo cœlesti, quam flagrare
perpetim in flammis inferni.

ARGUMENTUM.

Eximia praxis amandi DEUM
ARTICULUS IV.

*perfectè, quando putamus nos
non posse amare DEUM.*

Cruciatu
bono ani-
me, volen-
tis amare
DEUM, &
ad hoc im-
potentiæ.

ERat hoc sanctæ hujus Prin-
cipis cor sævo afficere cru-
ciatu, dum ipsi luculenter adeo
explanabantur excellentiæ a-
moris DEI: siquidem ex unâ
parte incredibili ardebat deside-
rio, tam pretiosum possidendi
thesaurum; sed ex alterâ parte
retineri se sentiebat molestâ
quâdam impotentiâ, ex quâ in-
gemiscebatur præ tædio: erum-
pebat in querelas, quæ usitata
sunt cunctis animabus bonis,
quod amare vellent DEUM tam
ardenter, sicut Seraphim in Cœ-
lis, credentes hoc suam excede-
re facultatem. Quid juvat me,
vana habere desideria, abs eo,
quod prodeant in opus, & ope-
re ipso exhibeam nihil, nihil in
ipsam redigam præxin? Imme-
ritò prorsus tibi dixi à principio,

credere me non posse, quod
DEUS amet me tantum, quan-
tum amem ipsum: probe jam
video, quod non nisi DEO con-
veniat amare, quodque infini-
ta ratione plus amet me, quam
credere & capere possim; &
quantum ad me, fateor, me
non nisi infirmitatem esse & fo-
cordiam, ignaram omninò ar-
tis amandi DEUM.

Ad hæc Pater ipsius spiritua-
lis (cùm videret, quod liberan-
do ipsam à falsa persuasione, qua
credebat amare se tantum, vel
magis DEUM, quam amaretur
ab illo, ipsam aliquantulum red-
derit pusillanimum) suppedita-
vit ipsi eximas tres regulas pro
Consolatione sua, & facilitanda
praxi amoris DEI, eo potissi-
mum tempore, quo sentiret se:

S s s s 3. magis:

magis impotentem ad amandum ipsum. Et hæc fuit Conclusio & fructus Consultationis hujus.

Prima Regula.

Prima est, quod non debeat anima dicere, se habere vana desideria amandi DEUM, sed quod nesciat DEUM amare; tò quod certum sit, quod desiderare amare DEUM, sit verè ipsum amare; sicut ex aduerso desiderare committere peccatum, est verè illud committere. Nonne Theologi dicunt, quod omnis amor DEI, quem hic habemus in terris, non sit nisi amor desideriorum & votorum, eò quod nondum possideamus, quod amamus; sicut omnis amor Beatorum in Cælo, est amor quietis & fruitionis, quia jam possident bonum infinitum, quod amant? Quamobrem, non affligas te ex eo, quod credas non habere te, nisi desideria; nunquam habebis aliud, quamdiu fueris in vitâ mortali; nec tua quiescent desideria, quoad intraveris in possessionem DEI. Sed ne nuncupes ea, desideria vana, cum non sint velut desideria mundanorum, quæ semper sunt vacua, nihilque eorum, quæ desiderant, illis dare possunt. Sancta desideria bonæ animæ aspirantis ad amorem DEI, semper eo sunt plena, quod desiderat; siquidem impossibile est, ipsam verè habere desiderium

amandi DEUM; quin possideat amorem DEI. Quod si crescat in desideriis, crescit quoque in pretiosâ hac possessione, & quanto plus desiderat amare, tanto plus etiam amat; & ipsâ addidit experientiâ, desideria sua non esse vana, cum semper obtineant re ipsâ id, quod desiderant; Expeitur enim ipsa se nunquam à desideriis suis, quamvis ardentissima & vehementissima sint, inquietari, neque miseram aut infelicem reddi. Hæc prima regula inculcare tibi debet amorem bonorum desideriorum tuorum, quibus contenta magis vivas, quanto majus sumpserint incrementum.

Secunda regula, quæ ipsi dedit, ^{Secunda Regula.} magis adhuc est Consolatoria. Et est, quod amare possit DEUM, non solum ex toto Corde suo, sed etiam ex toto corde eorum, qui amant ipsum in Cælo & in terrâ. O quam admirabilis expugnator est amor! Extendit & dilatat potentiâ suâ, quocumque voluerit; aovit omnes animas DEUM amantes, tot divites esse thesauros pretioso hoc auro, in cujus comparatione omnes gazæ regum terræ, non sint nisi lutum platearum, refertos: Hac suam extendit manum, abs eo, quod impediri à quoquâ possit, & in illius se mittit possessionem, abs eo, quod privet eos, qui possident ipsum; & omnia hæc bona alterius facit sua.

sua, abs eo, quod alteri? esse cessent, qui tenet & possidet illa. Siquidem si magnus Apostolus dicat, nobisque in sacrâ Scripturâ exaratum relinquat, velut articulum fidei, quod non solum ii, qui committunt peccatum, sint ejusdem rei coram DEO, sed etiam quod ii, qui consentiunt peccato ab aliis commissio, sint digni morte: Eccur verum non sit, eos, qui consentiunt amoti, quo omnes bonæ animæ afficiuntur erga DEUM, censendos esse amare ipsum cum illis?

Nonne hoc exercitium erat sancti Davidis Regis, qui postquam omni diluculo adoraverat DEUM suum, se totum ipsius devovebat servitio, ipsique ceu sacrificium offerebat cor suum, ut totum velut holocaustum sacro consumeretur igne? sed dolens, quod fat amoris non haberet in corde suo ad amandum DEUM infinito modo amabilem, sua dilatabat desideria versus omnia Corda amanti eum in Cælo & in terrâ, ut uniret se illis, & consentiret cunctis bonis affectibus, quibus ferebantur in DEUM: *Particeps ego sum omnium timentium te, & custodientium mandata tua.* Hem! Quid impedit, quin singulis diebus, vel potius singulis diei horis, idem obeas exercitium? Nonne toties poteris, quoties DEUS circa id sibi conferet lumen? Nonne

circa illud tam validam contrahere poteris consuetudinem, ut tibi quasi semper futurum sit actuale? Prô quantus hic tibi stimulus, quando affectum te inveneris tadio, socordiâ, indispositione ac impotentiâ amandi DEUM! O Bonitas infinita, tu tanto amaris ardore ab omnibus Seraphinis in Cælo, ab omnibus sanctis Angelis, & à cunctis Beatis, qui sunt in gloriâ: tu amaris tam perfectè ab omnibus bonis animabus, quæ incolunt terram: desidero amare te, omni hoc amore, quo omnes amplectuntur te, assentior omnibus illorum devotis affectibus, unio cor meum cum omnibus illorum cordibus, voluntatem meam cum omnibus illorum voluntatibus. Accipe omnem hunc ardentem clybanum divini amoris tui, quasi prodeuntem è Corde meo, quia hoc desidero. Non nisi DEUS novit quanto hoc exercitium tibi futurum sit adjumento, ad progrediendum magnis passibus in viâ divini amoris.

Sed tertia Regula, quam ipsi ^{Terræ} reliquit, plurimum antecellit ^{Regula.} duas alias. Certum est, DEUM non creasse animas nostras, nisi pro se: Omnes aliæ creaturæ inferiores sunt creatæ pro nobis, & quælibet ad finem suum particularem est ordinata. Sed anima nostra est pro DEO solo, & alio nomine non accepit esse, nisi ut DEUM agnoscat, ipsumque

que amet. Sed finis hic est supernaturalis, non possum illuc tendere, multò minus illuc perungere solis viribus naturæ; non possum amare te, mi DEUS, nisi tu ipse mihi dederis amorem omnem, quem habere me, præcipis mihi. Sic semper tu amas te per voluntatem meam, quando illi confers amorē, quo te amat. Non nisi propriè tuum est, amare te; non inveniatur unquam verus amor DEI, sive amor increatus, sive amor creatus, nisi ille, qui procedit à te. Tu amas te ab æterno, & infinita ratione in te metipso per proprium cor tuum; sed complaces tibi quoque amare te extra te ipsum per creaturas tuas. Tu dedita opera dedisti illis cor, ut serviret tibi cœu instrumentum ad excellentem hunc & profusum divinum amorem, quem exercere voles tu ipse ergà te ipsum: siquidem tu semper ipsemet es, qui amas te per creaturas tuas, eò quod tu amoris huius primum sis principium, & ipsæ aliud non faciunt, nisi quod tibi reddant id, quod dignatus fueras ipsis conferre? Quid ergò aliud mihi agendum, nisi ut sinam te facere cum corde meo, quidquid tibi placuerit? Relinquo id totum, Domine, potentia amoris tui, fac id servire, quantum tibi placuerit ad finem, ad quem creasti illud.

Ama igitur te ipsum, O mi DE-

us, sed ama te semper amplius per creaturam tuam, quia hic unicus es scopus & finis, ob quem traxisti ipsam è nihilo. Optime novi, non posse te amare te amplius in te metipso, quàm ames te in æternitate; sed potes te semper amare amplius, extra te ipsum per creaturas tuas. Ah! Domine, tu probè vides, esse te infinito modo magis amabilem, quàm ameris: Ama igitur te amplius, O DEUS Bonitatis! Ecce abnuas tibi ipsi, quod tibi est debitum? An posses facere quid excellentius, quàm semper amplius & amplius te amare? Id non posses per Cor tuum proprium divinum; sed id potes per illud, quod dedisti mihi. Ecce id Domine, conigno tibi id totum, ut totum consecres & devoveas huic obsequio; Et si minimo hareat vinculo, quod te impediatur, quin facias omne id cum eo, quod tibi placuerit, detestor illud, abominor illud, dirumpo illud, renuntio illi in perpetuum. Colloco igitur id in manus tuas totum liberum, ut te ames per illud semper amplius & semper amplius, usque ad extremum momentum vitæ meæ. Quis non fatebitur, tres hæc regulas bene cordi insculptas ingentem allaturas ipsi Consolationem, maximam insuper suppeditaturas facilitatem pro praxi & exercitio amoris DEI?

CON-